

Uchwała nr
Rady Miasta i Gminy Gąbin
z dnia

**w sprawie: przyjęcia Miejsko-Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta
i Gminy Gąbin na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 165 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2, ust. 2a i ust. 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.: Dz.U. z 2023 r., poz. 172)

Rada Miasta i Gminy Gąbin

uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Miejsko-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2028, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

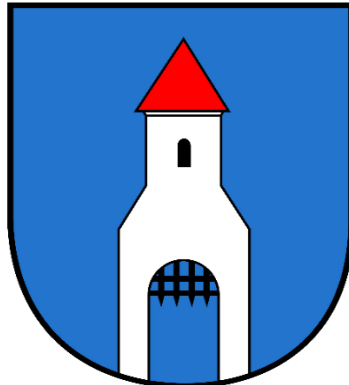
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Gąbin.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Załącznik do Uchwały
Rady Miasta i Gminy Gąbin
z dnia

www.gabin.pl

Miasto i Gmina
Gąbin

**Miejsko-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla
Miasta i Gminy Gąbin na lata 2024-2028**

Wstęp

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W jej wstępie wskazano, że życie obywateli w trzeźwości stanowi niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra narodu. Podobnie ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wyznacza obowiązki gminy w tym zakresie.

Obowiązki wynikające z w/w ustaw realizowane są w oparciu o Miejsko-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Dokument ten określa lokalną politykę w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizację szkód wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Przyczyn sięgania po środki psychoaktywne i alkohol jest bardzo wiele: niedostateczna wiedza o ich działaniu i wpływie na organizm, niepowodzenia szkolne, brak zaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka (miłości, akceptacji, poczucia bezpieczeństwa), kompleksy, chęć zaimponowania innym i przypodobania się grupie, z ciekawości, z nudy, z powodu zaniżonego poczucia własnej wartości, z powodu nieśmiałości, z uwagi na nieumiejętność radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, z powodu trudnej sytuacji rodzinnej, z powodu braku asertywności. Często młodzi ludzie wpadają w ten nałóg kierowani chęcią przeżycia czegoś nowego, niezwykłego lub po prostu w ich mniemaniu środki psychoaktywne mają im pomóc w likwidacji barier przystosowawczych.

Obserwując rynek środków uzależniających do najłatwiej dostępnych i najczęściej używanych należą: tytoń i alkohol. Toksykomanie spowodowane uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i substancji halucynogennych stanowią główne zagrożenia życia społecznego na całym świecie, w tym również w Polsce. Te dwa uzależnienia poprzez negatywne działanie na zdrowie człowieka, w zależności od osobniczej wrażliwości, mogą doprowadzać do uszkodzenia organizmu w sposób trwały, co kończy się inwalidztwem a nawet śmiercią.

Warto zastanowić się jaką grupę tworzą osoby pijące?, ponieważ do niedawna w świadomości utrzymywał się fakt, że osoby uzależnione to ludzie z niskim wykształceniem bez perspektyw życiowych. Upijanie się kojarzyło tylko z przynależnością do grup zmarginalizowanych i osób wykluczonych społecznie. Obecnie coraz częściej problemy z alkoholem mają osoby wykształcone, przedstawiciele elit. Zjawisko to nie jest jeszcze mocno rozpowszechnione, jednakże tendencja ta staje się coraz bardziej wyraźna. Kolejną zauważalną zmianą jest fakt, że coraz więcej kobiet sięga po alkohol. Do spożycia alkoholu przyznaje się obecnie 80 % Polek i powoli zbliża się do liczby 89% mężczyzn. Polki sięgają po alkohol bo lubią, bo chcą, bo je na to stać luz z powodu zmartwień, dla pocieszenia, stosują alkohol jako reduktor lęku lub na spokojny sen. Liczba uzależnionych kobiet w ostatnich latach wyraźnie wzrosła.

Powyższe dane i informacje obrazują to co dzieje się w całej Polsce, wśród dorosłych mieszkańców i młodzieży.

Miejsko-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest dokumentem wyznaczającym cele i sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. Opracowany został zgodnie z zadaniami i potrzebami występującymi na terenie miasta i gminy Gąbin.

Podstawę niniejszego dokumentu stanowią akty prawne:

1. ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
3. ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
4. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
5. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025

Diagnoza problemu uzależnień:

Alkohol jest najbardziej szkodliwym środkiem psychoaktywnym spośród wszystkich dostępnych narkotyków. Następnie BARBITURANY- to leki, których składnikiem aktywnym są pochodne kwasu barbiturowego, działające tłumiąco na ośrodkowy układ nerwowy, stosowane są w leczeniu bezsenności i padaczce. Ponieważ łatwo powodują uzależnienie, a różnica między dawką terapeutyczną a toksyczną jest niewielka, sięga się po nie coraz rzadziej Kolejna grupa to: NIKOTYNA, KOKAINA oraz HEROINA – jedna z najsilniejszych substancji psychoaktywnych.

Coraz częściej dzieci i młodzież mają kontakty z alkoholem, jest on ogólnie dostępny, bardzo popularny i często jest wstępem do nadużywania innych narkotyków. Problemy związane z nadużywaniem alkoholu i chorobą alkoholową ma nie tylko ten kto pije, ale również osoby pozostające w bliskich relacjach z alkoholikiem. Swym zasięgiem choroba obejmuje całą rodzinę, w tym osoby które nie spożywają alkoholu. Człowiek pijący ryzykownie, szkodliwie lub uzależniony od alkoholu dostarcza swoim bliskim szkód emocjonalnych, zdrowotnych i finansowych, co sprawia, że wszyscy borykają się z problemem alkoholowym w rodzinie. Nieleczony alkoholizm wzmacnia rozwój syndrom współuzależnienia oraz syndromu DDA (Dorośle Dzieci Alkoholika) , a tym samym staje się problemem pokoleniowym i społecznym.

Z danych Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gąbinie, wynika, że Komisja w 2022 roku przeprowadziła postępowania wobec 84 osób z problemem alkoholowym, 17 osób z problemem narkotykowym, 9 osób doznającym przemocy w rodzinie, 5 osób stosującym przemoc w rodzinie.

W 2022 roku w naszym mieście i gminie Gąbin wydatkowano na napoje alkoholowe 12 008.925,21 zł.

Najszybciej rosnącą grupą są uzależnienia behawioralne, a wśród nich e-uzależnienia, czyli fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego) , siecioholizm (uzależnienie od internetu) , uzależnienie od gier komputerowych, mediów społecznościowych. Najbardziej narażone na e-uzależnienia są dzieci , a zdaniem psychologów- im wcześniej dziecko ma kontakt z urządzeniami ekranowymi, tym większe jest prawdopodobieństwo, że rozwinie się u niego uzależnienie od używania tych urządzeń. Nie ulega wątpliwości, że pandemia koronawirusa przyczyniła się do rozwoju e-uzależnień. Przez wiele miesięcy komputer i tablet były podstawowymi narzędziami nauki i pracy, a dla wielu osób jedyną możliwą formą kontaktu z rodzina czy rówieśnikami.

Reasumując, prowadzenie szerokich i skutecznych działań profilaktycznych, psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych, terapeutycznych na terenie miasta i gminy Gąbin jest

konieczne. Większość szkód związanych z występowaniem problemów uzależnień to straty pokoleniowe i długofalowe obejmujące obszary psychologiczne, zdrowotne, rodzinne i społeczne.

Biorąc pod uwagę rozmiar szkód będących efektem nadużywania alkoholu jak i ilości jego spożywania, ważne jest systematyczne szkolenie kadry psychologicznej, socjoterapeutycznej, pedagogicznej i terapeutycznej dla jak najlepszej jakości prowadzonych działań specjalistycznych w naszej gminie. Obserwując narastające niebezpieczeństwo uzależnień, szczególnie u młodych ludzi, konieczne jest upowszechnianie wiedzy dotyczącej tej problematyki wśród nauczycieli, rodziców jak również dzieci i młodzieży. Aby Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w mieście i gminie Gąbin był rzetelnie i skutecznie realizowany, a także przynosił spodziewane efekty, należy wspierać instytucje realizujące zadania wynikające z Programu poprzez dofinansowanie ich działalności profilaktycznej zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

Działaniami profilaktycznymi i edukacyjnymi należy objąć jak największą liczbę mieszkańców miasta i gminy Gąbin we wszystkich grupach wiekowych. Szczególny nacisk trzeba położyć na prowadzenie szerokich działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Na terenie miasta i gminy Gąbin rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się następujące podmioty:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Miejsko-Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień
- Klub Anonimowych Alkoholików

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady art. 7 ustawy o samorządzie gminnym a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania te obejmują:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków:

- realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- dofinansowanie programów psychoterapii uzależnienia, zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych,

- działalność edukacyjna dla osób i rodzin z problemem alkoholowym w celu rozpoznania uzależnienia i współuzależnienia,
- kierowanie na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- finansowanie badań psychiatryczno-psychologicznych,
- działalność edukacyjna dla osób z problemem alkoholowym w celu rozpoznania uzależnienia i współuzależnienia oraz zbudowania motywacji do podjęcia działań.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej , a w szczególności ochrony przed przemocą:

- dofinansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych, zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz doświadczających przemocy w rodzinie,
- współpraca z oddziałem leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych,
- dofinansowanie szkoleń pracowników oddziału leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, psychologa, terapeuty,
- wyposażenie oddziału, zakup materiałów szkoleniowych i wyposażenia,
- motywowanie do podjęcia psychoterapii,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przemocy w rodzinie),
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc rodzinie.
- dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, z rodzin z problemem używania substancji psychoaktywnych,
- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami z problemem alkoholowym,
- finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, podnoszenie kompetencji osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych , przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

- realizacja programów profilaktycznych w szkołach,
- realizacja warsztatów i szkoleń dla uczniów i nauczycieli,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi , organizowanie wolnego czasu, zajęcia sportowe, festyny,
- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.
- realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych,
- przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym (hazard, internet).
- działania na rzecz nietrzeźwości na drogach,
- przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych,
- zakup materiałów edukacyjnych.

Realizacja działań profilaktycznych ograniczających spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży oraz budowanie systemu wsparcia i terapii dla dzieci ze spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych (FASD) ich rodziców i opiekunów.

- podejmowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych,
- realizacja zajęć profilaktycznych w szkołach,
- organizacja i finansowanie szkoleń.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- występowanie w postępowaniach sądowych w charakterze oskarżyciela publicznego,
- organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

- w przypadku utworzenia centrum integracji społecznej finansowane będzie funkcjonowanie centrum proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu biorących udział w zajęciach.

Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkowie Miejsko-Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu komisji otrzymują 8 % minimalnego wynagrodzenia za pracę a Przewodniczący komisji 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności.
2. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu związanych z pracą Komisji na zasadach jak dla pracowników samorządowych.
3. Za posiedzenie odbywające się w godzinach pracy członkom komisji będącymi pracownikami Urzędu Miasta i Gminy oraz pracownikami jednostek organizacyjnych gminnych wynagrodzenie nie przysługuje.

Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego.

Procedura zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego opisana w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dotyczy wyłącznie uzależnienia od alkoholu. Nie obejmuje ona osób uzależnionych od innych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Przymusowe leczenie osób uzależnionych od innych niż alkohol substancji psychoaktywnych należy wyłącznie do kompetencji sądów (karnych lub rodzinnych).

Zadania Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia odwykowego:

1. Przyjęcie zgłoszenia o przypadku występowania nadużywania alkoholu, jest to zawiadomienie rozpoczynające procedurę.
2. Zaproszenie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie.
3. Skierowanie na badanie.
4. Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym.
5. Złożenie wniosku o wszczęciu postępowania do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania osoby, której postępowanie dotyczy.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii, w tym tryby realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, stowarzyszeniami w celu realizacji zadań,

Opłata od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ML.

- finansowanie działań mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożycia alkoholu, zadania związane z polityką społeczną, zdrowotną,
- finansowanie zadań nieujętych w miejsko-gminnym programie przeciwdziałania alkoholizmowi

i narkomanii, z tym że zadania muszą mieć związek z negatywnym skutkiem spożywania alkoholu

Finansowanie zadań programu

Realizacja zadań Programu finansowana będzie ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Miasta i Gminy Gąbin. Koszty obsługi zadań to min. doposażenie stanowisk pracy poprzez zakup sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, artykułów biurowych i papierniczych, sprzętu biurowego, literatury i czasopism specjalistycznych, udziału w szkoleniach i konferencjach oraz podnoszeniu kwalifikacji pracowników i koszty podróży z tym związane, koszty wynagrodzeń biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, opłaty sądowej, artykułów biurowych, papierniczych, czasopism specjalistycznych finansowane będą ze środków Programu.